

หลักสูตรการพัฒนาทักษะอาชีพ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2568

หลักสูตร การทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร
จำนวน 10 ชั่วโมง

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์
กรมส่งเสริมการเรียนรู้ กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ด้วย สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นหน่วยส่งเสริมสนับสนุนในการจัดฝึกอบรมด้านอาชีพ หลักสูตรการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร จำนวน 10 ชั่วโมง รวมถึงการสนับสนุนประสานงานร่วมกับภาคีเครือข่ายในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการศึกษาอาชีพให้ทีมงานทำสร้างรายได้ให้ตนเองและครอบครัว

เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการดำเนินงานที่เน้นเรื่องการมีอาชีพ เพื่อการมีงานทำมีรายได้ จึงได้คัดเลือก หลักสูตรการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร จำนวน 10 ชั่วโมง เพื่อพัฒนาและต่อยอดมาจัดทำเป็นหลักสูตรเพื่อเผยแพร่ให้ประชาชนทั่วไปได้มีความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปประกอบอาชีพต่อไปได้

ขอขอบคุณวิทยากรวิชาชีพ และคณะดำเนินงานการเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเอง ที่ได้ร่วมพัฒนาหลักสูตร และจัดทำแผนการเรียนรู้รวมทั้งสื่อต่าง ๆ ให้สำเร็จไปด้วยดี และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าหลักสูตรเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อวิทยากรและผู้เรียนต่อไป

สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

มกราคม 2568

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	
ความรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร	1
ความรู้พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร	4
หลักสูตรการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร	5
ความเป็นมา	6
จุดประสงค์การเรียนรู้	6
กลุ่มเป้าหมาย	6
ระยะเวลา	6
เนื้อหาหลักสูตร	6
การจัดการเรียนรู้	7
สื่อการเรียนรู้	7
การวัดและประเมินผล	7
การจบหลักสูตร	7
เอกสารหลักฐานการศึกษา	7
การเทียบโอนผลการเรียน	7
แผนการจัดการกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร	8
ใบความรู้ ความเป็นมาของน้ำมันนวดจากสมุนไพร	12
ใบความรู้ วิธีทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร	13
ใบความรู้ คุณค่าการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร	14
ใบความรู้ การบรรจุหีบห่อ	15
ใบความรู้ การคำนวณต้นทุน กำไร	16
ใบงาน การคิดต้นทุน กำไร	17
ใบความรู้ ช่องทางการตลาด	18
แบบวัดและประเมินผล	19
แบบประเมินผลงานผู้เรียน	20
บรรณานุกรม	
รายชื่อคณะผู้จัดทำหลักสูตร	

หลักสูตรการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร จำนวน 10 ชั่วโมง

ความรู้เกี่ยวกับวัสดุ อุปกรณ์ ที่ใช้ในการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร

ก่อนที่ผู้เรียนจะเข้าสู่การเริ่มต้นทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร ผู้เรียนควรเรียนรู้เกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำ ที่จำเป็นต้องใช้ โดยมีวิธีการเลือกดังนี้

ส่วนผสมการทำน้ำมันนวดจากหญ้าเอ็นยิด

1. หญ้าเอ็นยิด ชื่อวิทยาศาสตร์: *Plantago major* อยู่ในวงศ์

Plantaginaceae ภาษากระบี่เรียกตาชื้อเคาะ ไม้ล้มลุก มีเหง้าใต้ดิน ลำต้นเหนือดินขนาดเล็กตั้งตรง ใบเดี่ยว ไม่มีหูใบ ขอบใบบริเวณโคนหยักเล็กน้อย ขอบใบสีม่วง ดอกช่อ ดอกย่อยเป็นดอกสมบูรณ์เพศ มีกาบหุ้มสีเขียวรองรับ 1 อัน กลีบดอกเชื่อมกันเป็นหลอด สีขาว ก้านชูเกสรตัวผู้สีขาว อับเรณูสีเหลือง ผลมีเมล็ดจำนวนมาก สีดำ ชาวกระบี่เรียกว่าใบและต้นมากินเป็นผักสดจิ้มน้ำพริก

สรรพคุณ ผักกาดน้ำหรือหญ้าเอ็นยิดเป็นยาสมุนไพรที่ใช้รักษาอาการอักเสบของเส้นเอ็นและกล้ามเนื้อ ช่วยแก้อาการปวดตึงบริเวณคอ หลัง เอว แขน ขา แก่ฟกช้ำบวมจากการหกล้มกระทบกระแทก แก่ข้อเท้าแพลง ดังนั้นหากมีอาการดังกล่าวก็ให้นำหญ้าเอ็นยิดมาทุบนำไปพอกบริเวณที่เป็น เชื่อว่าจะช่วยทำให้เส้นเอ็นคลายตัว ช่วยบรรเทาความเจ็บปวดลงได้

2. **น้ำมันมะพร้าว** (Coconut Oil) คือ น้ำมันที่ได้จากการสกัดแยกน้ำมันจากเนื้อผลของมะพร้าว (*Cocos nucifera* L.) โดยองค์ประกอบหลักของน้ำมันมะพร้าวคือกรดไขมันอิ่มตัว (เกิน 90% ของปริมาณกรดไขมัน ทั้งหมด) ซึ่งกรดไขมันเหล่านี้จะมีขนาดโมเลกุลปานกลาง (Medium chain fatty acid) อย่างเช่น กรดลอริก (Lauric acid) เมื่อรับประทานเข้าไปแล้วจะถูกเผาผลาญได้ดี จึงถูกสะสมในเนื้อเยื่อไขมันได้น้อยกว่ากรดไขมันที่มีขนาดโมเลกุลยาว

สรรพคุณ น้ำมันมะพร้าวใช้ทาผิวเพื่อบำรุงผิวพรรณให้เปล่งปลั่ง สดใสไม่แห้งกร้าน ช่วยในการชะลอวัย ชะลอความเสื่อมของร่างกาย เพราะน้ำมันมะพร้าวมีบทบาทในการช่วยต่อต้านอนุมูลอิสระได้เป็นอย่างดี ไม่ทำให้อ้วน เป็นตัวช่วยเสริมสำหรับผู้ที่ต้องการลดความอ้วน เนื่องจากน้ำมันมะพร้าวมีโมเลกุลขนาดกลางจึงถูกย่อยได้เร็วไม่มีการสะสมในร่างกาย โมเลกุลตัวนี้จะไปกระตุ้นกระบวนการเมตาบอลิซึม ทำให้แคลอรีที่เรารับประทานเข้าไปในรูปของอาหารถูกเผาผลาญไป ทำให้เหลือสะสมไขมันในร่างกายน้อยลง ช่วยลดน้ำหนักแบบทางอ้อม ด้วยการเพิ่มเมตาบอลิซึมทำให้เกิดความร้อน ทำให้อุณหภูมิร่างกายเพิ่มขึ้น ทำให้ต่อมไทรอยด์ทำงานได้ดีขึ้น จึงช่วยลดน้ำหนักได้ ช่วยทำให้รับประทานอาหารมีต่อไปได้ง่ายขึ้น ช่วยยืดและชะลอความหิวออกไปให้นานขึ้น จึงเหมาะอย่างมากสำหรับผู้ที่ต้องการควบคุมน้ำหนัก ช่วยล้างพิษ ขับพิษของเสียออกจากร่างกายหรือช่วยดีท็อกซ์ ช่วยเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับร่างกาย

3. เมนทอล หรือ เกล็ดสะระแทน คือสารชนิดหนึ่งที่พบในน้ำมันหอมระเหยที่สกัดได้จากพืชบางชนิด เช่น สะระแทนไทย มินท์ หรือสะระแทนฝรั่ง เป็นต้น เมนทอลมีลักษณะเป็นผลึกสีขาว มีกลิ่นแรง หอมเย็น เมื่อสูดดมจะทำให้ความรู้สึกเย็นซ่า บริเวณเยื่อเมือกของจมูกและลำคอ ในใบมินท์ พบสารเมนทอลอยู่มากถึง 80-89% เลยทีเดียว เนื่องจากเมนทอลมีกลิ่นหอมและมีสรรพคุณทางยาหลายอย่าง จึงมักถูกนำมาใช้ประโยชน์ในด้านการปรุงแต่งกลิ่นอาหาร ขนมหวาน ขนมขบเคี้ยวต่างๆ รวมไปถึงอุตสาหกรรมเครื่องสำอางและวงการผลิตยาด้วย

สรรพคุณ

1. เมนทอลช่วยบรรเทาอาการหวัด คัดจมูก แก้ไข้ แก้ไอ ลดการอักเสบในลำคอ บรรเทาอาการปวดศีรษะ แก้กระหายน้ำ
2. รสหอมเย็นซ่าของเมนทอลช่วยลดกลิ่นปากได้เป็นอย่างดี
3. เมนทอลช่วยให้สดชื่น ผ่อนคลายจากความเหนื่อยล้า ลดความโกรธ ทำให้ใจเย็นขึ้น
4. เมนทอลมีฤทธิ์เป็นยาชาอย่างอ่อน ลดอาการปวดบวม ลดการบวมของเส้นเลือดที่จมูก บรรเทาอาการเจ็บปวดที่เกิดขึ้นตามร่างกาย

5. เมนทอลช่วยขับลม บรรเทาอาการท้องอืด ท้องเฟ้อ จุกเสียดแน่นกระเพาะอาหาร ช่วยให้ระบบย่อยอาหารทำงานได้ดีมากขึ้น
6. เมนทอลมีสรรพคุณช่วยคลายเครียด การดมกลิ่นเมนทอลในขณะนอนหลับ ช่วยกระตุ้นการทำงานของหัวใจ ผ่อนคลายความเครียดและช่วยให้ความจำดีขึ้น
7. เมนทอลช่วยลดการปวดเกร็งของกล้ามเนื้อ บรรเทาอาการปวดประจำเดือน ช่วยขับประจำเดือนและขับปัสสาวะ
8. เมนทอลมีฤทธิ์เย็น ช่วยบรรเทาอาการวิงเวียนศีรษะ หน้ามืดตาลาย อาการเมารถเมาเรือต่างๆ คลื่นไส้ อาเจียน ช่วยให้ร่างกายสดชื่นตื่นตัวมากยิ่งขึ้น

5. ไพล หรือ ว่านไพล ชื่อสามัญ Phlai, Cassumunar

ginger, Bengal root สมุนไพรไพล มีชื่อท้องถิ่นอื่น ๆ ว่า ปูขมิ้น มั่นสะล่าง (ฉาน-แม่ฮ่องสอน), ว่านไฟ ไพล เหลือง (ภาคกลาง), ปูเลย ปูลอย (ภาคเหนือ), ว่านปอบ (ภาคอีสาน) เป็นต้น

สรรพคุณ เป็นยาสามารถใช้รักษาโรคได้ ดังนั้นสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) จึงร่วมกับสายงานอุตสาหกรรม และชุมชน สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ศึกษาวิเคราะห์

โอกาสทางการค้าสมุนไพร “ไพล” ซึ่งเป็นหนึ่งในสมุนไพรที่มีศักยภาพในการผลักดันให้เป็นสมุนไพรแชมป์ (Herbal Champion)

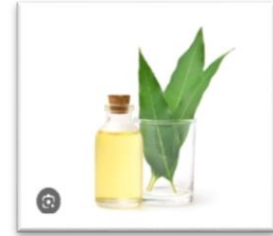
จากการศึกษาสินค้าไพล เป็นหนึ่งในสมุนไพรที่มีศักยภาพทางเศรษฐกิจสูงสามารถแปรรูปจากวัตถุดิบสมุนไพรเป็นผลิตภัณฑ์ได้หลากหลายทั้งสารสกัด น้ำมันหอมระเหย และสามารถนำไปใช้เป็นส่วนผสมหรือวัตถุดิบในผลิตภัณฑ์อื่น ๆ เช่น ผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพร ลูกประคบ ผลิตภัณฑ์ทำความสะอาดร่างกาย และเครื่องสำอาง

สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของไพล ภูมิปัญญาชาวบ้านจะนำมาใช้เป็นส่วนประกอบของลูกประคบสมุนไพรอบตัว ยารักษาโรคผิวหนัง และนำเหง้าไพล มาทอดในน้ำมันมะพร้าวหรือน้ำมันงา ใช้สำหรับทา กูหรือนวด ต่อมาเริ่มนำเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการสกัดสารสำคัญจากไพล ทำให้น้ำมันไพลมีประสิทธิภาพสูงอย่างเช่น ครีมน้ำมันไพลสำหรับนวด ยาหม่องไพล ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนผสมของไพล มีโอกาสเติบโตสูงทั้ง

6. พิมเสน พิมเสน เป็นชื่อของพืชหรือต้นไม้ชนิดหนึ่ง มีชื่อวิทยาศาสตร์

ว่า *Pogostemon calsin* Benth. จัดอยู่ในวงศ์ Labiatae นอกจากนี้ยังเรียกชื่อแตกต่างกันตามแต่ละท้องถิ่น เช่น ผักชีช้าง ทางภาคใต้เรียกกันว่า ใบหลม ใบอีหรม เป็นพืชที่มีลำต้นขนาดเล็ก ลำต้นค่อนข้างตรง มีใบเป็นใบเดี่ยว ลักษณะใบรูปไข่ ขอบใบเป็นจักหรือเป็นซี่ ที่ผิวของใบมีขนสั้นเล็กๆหนาแน่น ดอกของต้นพิมเสนมีลักษณะเป็นช่อๆ ที่เจริญออกมาจากซอกใบ และตามส่วนยอด ผล มีลักษณะรีๆ มีขนาดเล็ก ค่อนข้างแข็ง

7. **น้ำมันระกำ** น้ำมันระกำเมทิลซาลิไซเลต (Methyl salicylate หรือ Wintergreen oil หรือ Oil of wintergreen) เป็นสารอินทรีย์ในธรรมชาติพบได้จากพืชหลายชนิดโดยเฉพาะพืชในกลุ่มมินเทอร์กรีน (Wintergreen) รวมถึงพืชอีกหลายชนิดที่ผลิต เมทิลซาลิไซเลต ในปริมาณเล็กน้อย
8. **น้ำมันยูคาลิปตัส** น้ำมันยูคา (Eucalyptus Oil) มีลักษณะดังนี้
  1. สี น้ำมันยูคามีสีใสหรือสีเหลืองอ่อน
  2. กลิ่น มีกลิ่นหอมและสดชื่นคล้ายกับยูคาลิปตัส
  3. ความหนาแน่น น้ำมันยูคามีความหนาแน่นประมาณ 0.9-1.0 กรัม/มล.

ความรู้พื้นฐานในการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมากเพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพเป็นการแก้ปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่เศรษฐกิจชุมชนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ ที่จะพัฒนาศักยภาพของประชาชนในพื้นที่ให้ประชาชนได้มีอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง และมีงานทำอย่างยั่งยืน

สภาพสังคมปัจจุบันได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆ เช่น ด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ประชากรมนุษย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แต่ทรัพยากรธรรมชาติถูกใช้ไปอย่างรวดเร็ว และไม่เพียงพอกับจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น มนุษย์จึงประสบปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย โดยเฉพาะด้านการดำรงชีพและชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสร้างสิ่งทดแทนเพื่อการอยู่รอดโดยวิธีการต่างๆ

อาชีพการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร เป็นอีกหนึ่งอาชีพที่น่าสนใจสามารถเป็นอาชีพทางเลือก สร้างรายได้เสริม หรือเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดเพชรบูรณ์ จึงได้ส่งเสริมการจัดทำหลักสูตรการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพรซึ่งเป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะงานศิลป์ มีความคิดสร้างสรรค์ การเลือกใช้แบบลวดลายสีเส้นการออกแบบ การเย็บการคำนวณขนาดรูปแบบให้เหมาะสมกับงาน งานซ่อมบำรุงดูแลรักษา วัสดุอุปกรณ์และการบริการลูกค้าในรูปแบบต่างๆ ที่สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสร้างรายได้ที่มั่นคงและยั่งยืนอย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร จำนวน 10 ชั่วโมง

1. ความเป็นมา

ภูมิปัญญาเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับสังคมไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่อาจมีรูปแบบที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการเปลี่ยนแปลงทางสังคม สิ่งเหล่านี้กำลังจะทำให้ภูมิปัญญาที่เป็นองค์ความรู้ความสามารถของคนในท้องถิ่น ที่ได้จากการสั่งสมประสบการณ์และการเรียนรู้มาเป็นระยะเวลายาวนาน ที่มีลักษณะเป็นองค์รวม และมีคุณค่าทางวัฒนธรรม เลื่อนหายไปจากสังคมไทย ซึ่งหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าหากภูมิปัญญาเหล่านี้ถูกกลืนไปในสังคมแห่งทุนนิยม พื้นฐานความเข้าใจธรรมชาติที่มีมาแต่โบราณก็จะสูญไปตามกาลเวลา ภูมิปัญญาจึงมีความสำคัญในการสร้างความยั่งยืนของสังคมพื้นบ้าน ที่เป็นสังคมของการพึ่งพาซึ่งกันและกัน คนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับสัตว์ มีการพึ่งพิงความสามารถโดยใช้ความรู้จากประสบการณ์ที่สั่งสมและสืบทอดกันมาเป็นความสามารถและศักยภาพในเชิงการแก้ปัญหา การปรับตัวเรียนรู้และสืบทอดไปสู่คนรุ่นต่อไป เพื่อดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์ อันสร้างให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมชาติ เผ่าพันธุ์หรือเป็นวิถีชีวิตของชาวบ้าน สิ่งเหล่านี้จำเป็นต้องอาศัยพื้นฐานความเข้าใจที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวให้สังคมมีความเห็นพ้องในหลักการดำเนินชีวิตวัฒนธรรม ประเพณีภูมิปัญญาจึงเป็นกำลังสำคัญในการสร้างความยั่งยืนของสังคมพื้นบ้านที่เป็นรากฐานการดำเนินชีวิตของคนในแต่ละท้องถิ่น ที่แฝงไปด้วยขนบธรรมเนียม ประเพณีความเชื่อ ที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของชาติพันธุ์อันเป็นสุนทรียะที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์และแนวคิดแห่งภูมิปัญญาผ้าทอพื้นบ้าน ศาสตร์และศิลป์ที่แสดงภูมิปัญญาของคนในแต่ละท้องถิ่น แฝงด้วยความผูกพันที่เชื่อมโยงวิถีชีวิต ความเชื่อ และพิธีกรรม ซึ่งได้รับการถ่ายทอดและสืบทอดกันมารุ่นสู่รุ่นจนถึงปัจจุบัน การทอผ้าในหลายท้องถิ่นยังคงรักษารูปแบบอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตน รูปแบบลวดลายและกรรมวิธีในการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร มีความแตกต่างกันในแต่ละท้องถิ่นและลักษณะเฉพาะของเชื้อชาติ สิ่งสำคัญ คือ การสอดแทรกภูมิปัญญาแห่งการผสมผสานความปราณีตบรรจง ที่แสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของท้องถิ่นที่มีความอุดมสมบูรณ์ไปด้วยภูมิปัญญาที่ทรงคุณค่า ผ้าทอพื้นบ้านจึงเป็นภูมิปัญญาที่แสดงออกถึงความเจริญรุ่งเรืองทางด้านศิลปะและวัฒนธรรม รวมถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของกลุ่มคนที่แสดงผ่านทางลวดลายและเส้นสีผ้า ที่สอดแทรกความเชื่อและขนบธรรมเนียมประเพณีอันเป็นรากฐานทางศิลปวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าผ้าทอพื้นบ้านคืองานศิลปะที่เกิดจากความคิด เนื่องจากเมื่อความคิดต้องการมีที่อยู่อาศัยที่แน่นอนความคิดได้รวมตัวกันเป็นภาพอันเป็นนามธรรมเพื่อรอการถ่ายทอดให้เกิดเป็นรูปธรรมเป็นน้ำมันนวดจากสมุนไพร น้ำมันนวดจากสมุนไพรมีลักษณะเป็นผ้ารูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เป็นผ้าสำหรับทำความสะอาดเท้า น้ำมันนวดจากสมุนไพรได้มีการพัฒนารูปแบบสินค้าจากน้ำมันนวดจากสมุนไพรโดยมีการผลิตเป็นกระเปาะรูปแบบต่าง ๆ เนื่องจากน้ำมันนวดจากสมุนไพรที่ผลิตขึ้น หากได้รับการพัฒนาในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ก็จะสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นและทำให้กลุ่มชุมชนมีรายได้เสริมนอกจากการทำเกษตรกรรม ส่งผลไปสู่การทวนไปสู่การกลับถิ่นที่อยู่เพื่อการร่วมกันพัฒนาท้องถิ่น โดยการนำภูมิปัญญาของท้องถิ่นมาพัฒนาและประยุกต์ให้เข้ากับสังคม อันเป็นการสร้างความยั่งยืนให้แก่ชุมชน นำไปสู่การพัฒนาและสร้างอัตลักษณ์ให้กับชุมชนการพัฒนาผลิตภัณฑ์จากน้ำมันนวดจากสมุนไพร โดยใช้แนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นกับแนวคิดการออกแบบแฟชั่น เพื่อการพัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน ที่เห็นความสำคัญของการพัฒนาอาชีพและผลิตภัณฑ์ชุมชน จึงมุ่งเน้นการพัฒนาแนวคิดในการสร้างสรรค์ผลิตภัณฑ์

จากน้ำมันนวดจากสมุนไพร ในรูปแบบต่าง ๆ โดยนำแนวคิดภูมิปัญญาท้องถิ่นร่วมกับแนวคิดการออกแบบ แฟชั่นเพื่อการพัฒนาในรูปแบบของน้ำมันนวดจากสมุนไพรต่างๆ ที่แสดงถึงแนวคิดของการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาผสมผสานเพื่อการพัฒนาที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของบริบททางสังคม โดยยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง ที่สร้างเศรษฐกิจที่สมดุลให้กับชุมชน นำความรู้และทรัพยากรของชุมชนมาพัฒนาแนวคิดเพื่อการยั่งยืน

อีกทั้งยังสามารถนำไปประกอบเป็นอาชีพอิสระได้อีกด้วย สำหรับผู้ที่กำลังมองหาช่องทาง ประกอบอาชีพอิสระที่สามารถทำอยู่ที่บ้านได้ และมีเวลาดูแลบ้าน ดูแลครอบครัว การทำน้ำมันนวดจากสมุนไพรขายนับว่าเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจ ลงทุนน้อย ทำง่าย สร้างรายได้แก่ครอบครัว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้

- 2.1 อธิบายความเป็นมาของน้ำมันนวดจากสมุนไพร
- 2.2 อธิบายวัสดุ อุปกรณ์และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม
- 2.3 อธิบายขั้นตอนการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร
- 2.4 ปฏิบัติการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพรได้
- 2.5 อธิบายคุณค่าของน้ำมันนวดจากสมุนไพรได้
- 2.6 จัดหาหรือจัดทำการบรรจุหีบห่อได้อย่างเหมาะสม
- 2.7 คิดต้นทุน กำไรจากการจำหน่ายน้ำมันนวดจากสมุนไพรได้
- 2.8 อธิบายช่องทางการจัดการตลาดของน้ำมันนวดจากสมุนไพรได้

3. กลุ่มเป้าหมาย

ประชาชนทั่วไป

4. ระยะเวลา

ภาคทฤษฎี	3	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	7	ชั่วโมง

5. เนื้อหาหลักสูตร

- 5.1 ความเป็นมาของน้ำมันนวดจากสมุนไพร
- 5.2 วัสดุ อุปกรณ์และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม
- 5.3 ขั้นตอนการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร
- 5.4 การปฏิบัติการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพรได้
- 5.5 คุณค่าของผลิตภัณฑ์น้ำมันนวดจากสมุนไพรได้
- 5.6 การจัดหาหรือจัดทำการบรรจุหีบห่อได้อย่างเหมาะสม
- 5.7 การคิดต้นทุน กำไรจากการจำหน่ายน้ำมันนวดจากสมุนไพรได้
- 5.8 ช่องทางการจัดการตลาดของน้ำมันนวดจากสมุนไพรได้

6. การจัดการเรียนรู้

1. มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
3. มีชิ้นงาน/ผลงาน ผ่านเกณฑ์ การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

การบรรยายให้ความรู้ การสาธิต การลงมือปฏิบัติ การอภิปรายแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้

7. สื่อการเรียนรู้

- 7.1 สื่อสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือ ใบความรู้ แผ่นพับ
- 7.2 สื่ออิเล็กทรอนิกส์ สื่อออนไลน์
- 7.3 สื่อบุคคล เช่น ผู้รู้ ภูมิปัญญา
- 7.4 แหล่งเรียนรู้ในชุมชน

8. การวัดและประเมินผล

ประเมินความรู้ภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติจากการสอบถาม แบบทดสอบ การสังเกต การมีส่วนร่วม

9. การจบหลักสูตร

- 9.1 มีเวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
- 9.2 มีผลการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60
- 9.3 มีชิ้นงาน/ผลงาน ผ่านเกณฑ์การประเมินตามมาตรฐานและคุณภาพ

10. เอกสารหลักฐานการศึกษาที่จะได้รับหลังจากจบหลักสูตร

เกียรติบัตรการศึกษาออกโดยสถานศึกษา

11. การเทียบโอน

เทียบโอนเป็นรายวิชาเข้าสู่หลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยพิจารณาจากจำนวนชั่วโมง และความสอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดตามหลักสูตรสถานศึกษารายวิชาเลือกสาระการประกอบอาชีพไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

ลงชื่อ.....ผู้เขียนหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้เห็นชอบหลักสูตร
(.....)

ลงชื่อ.....อนุมัติหลักสูตร
(.....)

กรรมการสถานศึกษา

ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอ .....

แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตร การทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร จำนวน 10 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี (1)	ปฏิบัติ (4)
1. ความเป็นมาของน้ำมันนวดจากสมุนไพร	1. อธิบายความเป็นมาของน้ำมันนวดจากสมุนไพรได้	1. ความเป็นมาของการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร	1. วิद्यากรอธิบายความเป็นมาของการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร	1. ใบความรู้เรื่องความเป็นมาของน้ำมันนวดจากสมุนไพร 2. รูปภาพ 3. สื่อออนไลน์	1. สังเกตความสนใจ 2. ชักถาม 3. การมีส่วนร่วม 4. ชิ้นงาน/ผลงาน 5. ประเมินผลงาน	30 นาที	-
2. วัสดุอุปกรณ์และการเลือกใช้	2. อธิบายวัสดุ อุปกรณ์ และเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม	2. วัสดุ อุปกรณ์ และการเลือกใช้	1. วิद्यากรอธิบายอุปกรณ์ในการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร 2. วิद्यากรอธิบายวัสดุที่ใช้ประกอบการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร 3. ให้ผู้เรียนเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์	1. ตัวอย่างวัสดุอุปกรณ์ 2. สื่อออนไลน์	ผู้เรียน โดยใช้ใบงานที่กำหนด	30 นาที	10 นาที

แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตร การทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร จำนวน 10 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี (1)	ปฏิบัติ (4)
3. ขั้นตอนการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร	3.อธิบายขั้นตอนการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพรได้	3.ขั้นตอนการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร	1.วิทยากรอธิบายการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร	1. ใบความรู้ เรื่องการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร 2. สื่อออนไลน์ 3. วัสดุ อุปกรณ์ของจริง		20 นาที	10 นาที
4. การปฏิบัติการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร	4. ปฏิบัติการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพรได้	4.การปฏิบัติการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร 1.ทรงกลม	1. วิทยากรสาธิตวิธีการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพรและผู้เรียนลงมือปฏิบัติ 2. วิทยากรและผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. ใบงาน การจัดทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร		20 นาที	5 ชั่วโมง

แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตร การทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร จำนวน 10 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
5. คุณค่าของ การทำน้ำมันนวด จากสมุนไพร	5. อธิบายคุณค่าของ การทำน้ำมันนวดจาก สมุนไพรได้	5. คุณค่าของน้ำมัน นวดจากสมุนไพร	1.ผู้เรียนศึกษาใบความรู้คุณค่าของ น้ำมันนวดจากสมุนไพร 2.วิทยากรและผู้เรียนร่วมกัน อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ คุณค่าของน้ำมันนวดจากสมุนไพร 3.วิทยากรสรุปองค์ความรู้	ใบความรู้ เรื่องคุณค่า ของน้ำมันนวดจาก สมุนไพร		20 นาที	20 นาที
6. การจัดหาหรือ จัดทำบรรจุหีบห่อ	6. จัดหาหรือจัดทำกร บรรจุหีบห่อได้อย่าง เหมาะสม	6. การจัดหาหรือจัดทำ การบรรจุหีบห่อ	1.วิทยากรอธิบายการจัดทำ/จัดหา และเทคนิคของการทำบรรจุหีบห่อ 2.ให้ผู้เรียนออกแบบและจัดทำ บรรจุหีบห่อ	1. ใบความรู้ เรื่องการ บรรจุหีบห่อ 2.ตัวอย่างการบรรจุ หีบห่อ		20 นาที	40 นาที

แผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ หลักสูตร การทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร จำนวน 10 ชั่วโมง

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	สื่อการเรียนรู้	วัดและประเมินผล	ชั่วโมง	
						ทฤษฎี	ปฏิบัติ
7. การคิดต้นทุน กำไร	7.คิดต้นทุน กำไรจากการ จำหน่ายผลิตภัณฑ์จาก น้ำมันนวดจากสมุนไพรได้	7. การคำนวณต้นทุน กำไร	1. วิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับ วิธีการคิดต้นทุน กำไร 2. ให้ผู้เรียนฝึกการคิดต้นทุน กำไร	1. ใบความรู้เรื่องการ คำนวณต้นทุนกำไร 2. ใบงาน		20 นาที	30 นาที
8. ช่องทางการ จัดการการตลาด ของผลิตภัณฑ์จาก น้ำมันนวดจาก สมุนไพร	8. อธิบายช่องทางการ จัดการการตลาดของ ผลิตภัณฑ์จากน้ำมันนวด จากสมุนไพรได้	8. ช่องทางการตลาด ของผลิตภัณฑ์จาก น้ำมันนวดจาก สมุนไพร	1. วิทยากรแจกใบความรู้ให้ผู้เรียน ศึกษา 2.วิทยากรและผู้เรียนร่วมกัน อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับ ช่องทางการจัดการการตลาด	1. ใบความรู้เรื่อง ช่องทางการตลาด		20 นาที	20 นาที

ใบความรู้

ความเป็นมาของน้ำมันนวดจากสมุนไพร

คำว่า สมุนไพร ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 หมายถึง พืชที่ใช้ทำเป็นเครื่องยาสมุนไพรกำเนิดจากธรรมชาติและมีความหมายต่อชีวิตมนุษย์ โดยเฉพาะในทางสุขภาพ อันหมายถึงทั้งการส่งเสริมสุขภาพและ การรักษาโรค ความหมายของยาสมุนไพรในพระราชบัญญัติ พ.ศ. 2510 ได้ระบุว่า ยาสมุนไพร หมายความว่า ยาที่ได้ จากพฤกษชาติสัตว์หรือแร่ธาตุ ซึ่งมีได้ผสมปรุงหรือแปรสภาพ เช่น พืชก็ยังเป็นส่วนของรากลำต้น ใบ ดอก ผล ฯลฯ ซึ่งมีได้ผ่านขั้นตอนการแปรรูปใด ๆ แต่ในทางการค้า สมุนไพร มักจะถูกดัดแปลงในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ถูกหั่นให้เป็นชิ้น เล็กกลง บดเป็นผงละเอียด หรืออัดเป็นแท่ง แต่ในความรู้สึกของคนทั่วไป เมื่อกล่าวถึงสมุนไพร มักนึกถึงเฉพาะต้นไม้ ที่นำมาใช้เป็นยาเท่านั้น น้ำมันนวดสมุนไพรมีความเป็นมาอย่างยาวนานและเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมและประเพณีของหลายประเทศ นี่คือความเป็นมาของน้ำมันนวดสมุนไพร

1. สมัยโบราณ น้ำมันนวดสมุนไพรได้รับการใช้ในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพมานานหลายศตวรรษ โดยใช้ น้ำมันจากพืช เช่น น้ำมันจากต้นมะกอก, น้ำมันจากต้นข้าวโพด
2. สมัยกรีกและโรมัน ในสมัยกรีกและโรมัน น้ำมันนวดสมุนไพรได้รับการใช้ในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพ โดยใช้น้ำมันจากพืช เช่น น้ำมันจากต้นมะกอก, น้ำมันจากต้นข้าวโพด
3. สมัยกลาง ในสมัยกลาง น้ำมันนวดสมุนไพรได้รับการใช้ในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพ โดยใช้น้ำมันจากพืช เช่น น้ำมันจากต้นมะกอก, น้ำมันจากต้นข้าวโพด
4. สมัยใหม่ ในสมัยใหม่ น้ำมันนวดสมุนไพรได้รับการพัฒนาและใช้ในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพ โดยใช้น้ำมันจากพืช เช่น น้ำมันจากต้นมะกอก, น้ำมันจากต้นข้าวโพด และสมุนไพรอื่นๆ

ความสำคัญของน้ำมันนวดสมุนไพร

1. การรักษาโรค น้ำมันนวดสมุนไพรมีคุณสมบัติในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพ
  2. การบำรุงสุขภาพ น้ำมันนวดสมุนไพรมีคุณสมบัติในการบำรุงสุขภาพและป้องกันโรค
  3. การผ่อนคลาย น้ำมันนวดสมุนไพรมีคุณสมบัติในการผ่อนคลายและลดความเครียด
- การใช้ น้ำมันนวดสมุนไพรในปัจจุบัน
1. การรักษาโรค น้ำมันนวดสมุนไพรยังคงได้รับการใช้ในการรักษาโรคและบำรุงสุขภาพ
  2. การบำรุงสุขภาพ น้ำมันนวดสมุนไพรยังคงได้รับการใช้ในการบำรุงสุขภาพและป้องกันโรค
  3. การผ่อนคลาย น้ำมันนวดสมุนไพรยังคงได้รับการใช้ในการผ่อนคลายและลดความเครียด

ใบความรู้ การทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร

วัสดุอุปกรณ์

1. หล้าเอ็นยัด 1 กิโลกรัม
2. น้ำมันมะพร้าว
3. การบูร 30 กรัม
4. เมนทอล 15 กรัม
5. โพลสต 2 กิโลกรัม
6. พิมเสน 15 กรัม
7. น้ำมันระกำ 30 มิลลิลิตร
8. น้ำมันยูคาลิปตัส 15 มิลลิลิตร

วิธีทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร

1. ล้างหล้าเอ็นยัดให้สะอาดทอดในน้ำมัน
2. ล้างหัวโพลสตให้สะอาด จากนั้น นำมาหั่นแผ่นบางๆ ทิ้งไว้ให้หมาด
3. นำกระทะตั้งเตา เติมน้ำมันที่เตรียมไว้ ใช้ไฟอ่อน จนน้ำมันเริ่มร้อนดี ใส่โพลลงไปเคี่ยว คนเป็นระยะจนน้ำมันโพลได้ที่ดีแล้วโดยขึ้นโพลจะมีความกรอบหักได้โดยไม่เหนียว
4. ตักโพลขึ้นเหลือไว้แต่น้ำมันสีเหลือง
5. นำน้ำมันที่ได้จากการทอดโพลมากรองด้วยผ้าขาวบาง
6. เติมเมนทอล การบูร พิมเสน น้ำมันยูคาลิปตัส และน้ำมันระกำ คนให้ละลายเข้ากัน
7. ทิ้งไว้ให้เย็นจึงบรรจุลงขวดที่จัดเตรียมไว้

ใบความรู้ คุณค่าของการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร

การนำไปใช้

1. ใช้ทาหวด บรรเทาอาการปวดเมื่อย คลายกล้ามเนื้อ
2. ลดอาการปวดกล้ามเนื้อและเส้นเอ็นที่ตึงหรืออักเสบ
3. ช่วยลดการอักเสบในกล้ามเนื้อ และข้อต่อ ช่วยกระตุ้นการไหลเวียนโลหิต

คุณประโยชน์ของการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร

1. เป็นการใช้วัสดุจากพืชสมุนไพรที่บ้านให้คุ้มค่า และเกิดประโยชน์ให้มากที่สุด
2. สร้างอาชีพเสริมแก่ประชาชนที่ต้องการเพิ่มรายได้ จากการทำน้ำมันนวดจากสมุนไพร วัสดุหาได้ตามธรรมชาติ หรือที่ปลูกไว้ตามครัวเรือนตนเอง อีกทั้งยังมีราคาถูก ความเหมาะสมสำหรับการใช้งาน
3. การทำน้ำมันนวดจากสมุนไพรขาย นับว่าเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่น่าสนใจ ลงทุนน้อย ทำง่าย สร้างรายได้
4. สามารถใช้ทาหวด บรรเทาอาการปวดเมื่อย คลายกล้ามเนื้อ
5. ช่วยลดอาการปวดกล้ามเนื้อและเส้นเอ็นที่ตึงหรืออักเสบ เหมาะสำหรับผู้ที่มีปัญหาเส้นเอ็นตึง เส้นยึด หรือเส้นพลิก ผ่อนคลายกล้ามเนื้อ
6. ช่วยลดการอักเสบในกล้ามเนื้อ และข้อต่อ ช่วยกระตุ้นการไหลเวียนโลหิต ส่งผลให้อาการตึงหรือปวดลดลง
7. กลิ่นของสมุนไพรช่วยให้รู้สึกผ่อนคลายและลดความตึงเครียด
8. บรรเทาอาการปวดจากอาการเรื้อรัง เช่น อาการปวดจากโรค ข้อเสื่อม หรือกลุ่มอาการปวดจากการใช้งานหนัก
9. การผลิตน้ำมันนวดจากสมุนไพรเป็นอาชีพเสริมสร้างรายได้เสริมให้กับคนในชุมชนอย่างมาก และเป็นที่น่าสนใจ สร้างความสามัคคีให้กับสมาชิกในชุมชนความเหมาะสมสำหรับการใช้งาน

วิธีใช้

1. ใช้ในปริมาณพอเหมาะ ทาบริเวณที่ต้องการและนวดเบาๆ จนรู้สึกว้าว้ายซึมเข้าสู่ผิว
2. เหมาะสำหรับใช้หลังการออกกำลังกาย หรือเมื่อรู้สึกปวดเมื่อยจากการทำกิจกรรม

หมายเหตุ: ควรหลีกเลี่ยงการใช้บนผิวที่มีบาดแผล หรือผิวที่ระคายเคืองง่าย และหากมีอาการแพ้ควรหยุดใช้ทันที

ใบความรู้ การบรรจุหีบห่อ

ความหมายของบรรจุภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์หรือการบรรจุหีบห่อ หมายถึง ศาสตร์และศิลป์ที่ใช้ในการบรรจุสินค้าโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อการคุ้มครองปกป้องสินค้าจากผู้ผลิตจนถึงมือลูกค้าอย่างปลอดภัยด้วย ต้นทุนการผลิตที่เหมาะสม จากความหมายพอสรุปได้ว่าบรรจุภัณฑ์นั้นหมายถึง เรื่องของวิทยาศาสตร์ และเรื่องของศิลปะที่ใช้ เพื่อการบรรจุสินค้าโดยใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยและทำให้เกิดความเสียหายกับสิ่งแวดล้อม และบรรจุภัณฑ์นั้น จะต้องปกป้องตัวสินค้าให้อยู่ในสภาพที่ดีจากแหล่งผลิตจนถึงมือลูกค้าโดยไม่ได้รับความเสียหาย ทั้งนี้ บรรจุภัณฑ์นั้น ๆ จะต้องมิต้นทุนของการผลิตที่ไม่สูงจนเกินไป ความสำคัญของการบรรจุภัณฑ์ ประเทศของเรามีสินค้ามีผลิตผลทางการเกษตรกรรม และการประมงมากมาย เช่น ผักสด ผลไม้ สด และสินค้าที่เป็นอาหารจากทะเล สิ่งทีกล่าวมานี้ จะได้รับความเสียหายมากเนื่องจากสภาวะของอากาศการ บรรจุหีบห่อ และการขนส่งที่เหมาะสมมีส่วนที่จะช่วยลดความเสียหายเหล่านั้นลงได้ซึ่งเป็นการช่วยให้ผลผลิตที่ กล่าวถึงมือผู้บริโภคในสภาพที่ดี และจะทำให้ขายได้ในราคาที่สูงอีกด้วย นอกจากนี้ แล้วผลิตภัณฑ์อื่น ๆ รวมทั้งผลิตภัณฑ์จากอาหารแปรรูปถ้าการบรรจุภัณฑ์และการขนส่งที่เหมาะสมมีส่วนที่จะช่วยลดความเสียหายและสามารถ จำหน่ายได้ในราคาที่สูงเช่นกัน

วัตถุประสงค์ของการออกแบบบรรจุภัณฑ์

1. เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถเอื้อประโยชน์ด้านหน้าที่ใช้สอยได้ดี มีความปลอดภัย ประหยัดและมีประสิทธิภาพ
2. เพื่อสร้างบรรจุภัณฑ์ให้สามารถสื่อสารและสร้างผลกระทบต่อผู้บริโภคโดยใช้ความรู้แขนงศิลปะเข้ามาสร้างคุณลักษณะ เช่น มีเอกลักษณ์มีลักษณะพิเศษที่ดึงดูดและสร้างการจดจำตลอดจนเข้าถึงความหมายและคุณประโยชน์ของผลิตภัณฑ์
3. เพื่อปกป้องคุ้มครองและรักษาคุณภาพสินค้า
4. เป็นตัวชี้ บ่งและสื่อสารรายละเอียดสินค้า ดึงดูดผู้บริโภค แสดงถึงภาพลักษณ์
5. เป็นต้นทุนในการผลิตสินค้า เมื่อบรรจุภัณฑ์ดีย่อมมีส่วนช่วยให้มูลค่าสินค้าสูงขึ้น

ใบความรู้
การคำนวณต้นทุนกำไร

ตัวอย่างการคิดต้นทุน กำไร การผลิตและค่าใช้จ่ายในการทำน้ำมันนวด

วัน เดือน ปี	รายการ	จำนวนสิ่งของ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
	ค่าใช้จ่าย(ต้นทุน)			การกำหนดราคาขาย คิดจากต้นทุน + กำไรที่ต้องการ กำไร 1,500 บาท
	ชุดทำน้ำมันนวด	1 ชุด	1,000 บาท	
	ขวดบรรจุ 8 cc	50 ขวด	500 บาท	
	รวมค่าใช้จ่าย		1,500 บาท	
	รายได้		3,000 บาท	

** 1 ชุด สามารถบรรจุได้ 50 ขวด **

การกำหนดราคาขายต่อหน่วย ดังนี้

- กำหนดกำไรที่ต้องการได้จาก กำไร/ต้นทุนที่ต้องการ X ด้วย 100=%)

ตัวอย่างเช่น

ขายขวดละ 60 จากต้นทุน 30 บาท ต้องการกำไรร้อยละ 100

ดังนั้น กำไรที่ต้องการ = $30 \times 100 (\%) / 100 = 30$ บาท

- การกำหนดราคาขายต่อหน่วย ได้มาจากต้นทุน + กำไรหารด้วยจำนวนหน่วย

ตัวอย่าง

ทำน้ำมันนวดได้ 50 ขวด จากต้นทุนขวดละ 30 บาท และกำไรที่ต้องการ/ขวดๆ 30 บาท

ฉะนั้น ราคาขายต่อขวด = 60 บาท

หมายเหตุ

การกำหนดกำไรที่ต้องการขึ้นอยู่กับสิ่งเหล่านี้ด้วย เช่น ราคาตลาด ลักษณะของสินค้าและบริการ เป็นสินค้าหายาก เป็นสินค้าเฉพาะกลุ่ม หรือมีฤดูกาลเข้ามาเกี่ยวข้องก็สามารถที่จะกำหนดกำไรที่ต้องการสูงได้ การตั้งราคาให้สามารถแข่งขันได้นั้นต้องอยู่บนพื้นฐานความสมดุลระหว่างความพึงพอใจของผู้ซื้อและผู้ขายด้วย ถ้าสินค้าโดยทั่วไปมีขายกันแพร่หลาย มีคู่แข่งมากก็ต้องกำหนดกำไรน้อยลงไป

ใบงาน
การคิดต้นทุน กำไร

ผู้เรียน/กลุ่ม.....

เรื่อง.....

วัน เดือน ปี	รายการ	จำนวนสิ่งของ	จำนวนเงิน (บาท)	หมายเหตุ
	ค่าใช้จ่าย (ต้นทุน)			1. ให้กำหนดกำไรที่ ต้องการเป็นร้อยละก่อน 2. แล้วคำนวณหาราคาต่อ หน่วยจึงจะทราบรายได้ 3. นำรายได้ที่ได้มาใส่ ตารางนี้
	รวมค่าใช้จ่าย			
	รายได้จากการขาย			
	รวมรายได้			

1. กำไรที่ต้องการ = ต้นทุน $\times$ (ร้อยละของกำไรที่ต้องการหารด้วย 100)

2. กำหนดราคาขายต่อหน่วย = ต้นทุน + กำไร = _____ จำนวนหน่วย

ใบความรู้ ช่องทางการตลาด

ช่องทางจำหน่ายทางตรงมีช่องทางขายดังนี้

- หน้าร้าน

มีการจัดจำหน่ายสินค้าและบริการจากผู้ผลิตให้แก่ผู้บริโภคโดยตรง

ช่องทางการจำหน่ายโดยอ้อมมีช่องทางการขายดังนี้

- ทางออนไลน์

ขายบนเพจ Facebook เป็นช่องทางที่ง่ายที่สุด คนขายนิยมสูงสุด และก็เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเรา ได้มากที่สุดเช่นกัน เพราะสมัยนี้ใครๆก็เล่น Facebook กันทั้งนั้น ทำให้สินค้าเราเข้าถึงกลุ่มลูกค้าได้ง่าย มาก ยิ่งปัจจุบัน Facebook สามารถตั้งบที่ใช้ลงโฆษณาและกำหนดกลุ่มเป้าหมายเองด้วยทำให้เปิดเพจ ขายของบน Facebook อีกช่องทางหนึ่ง

แบบวัดและประเมินผล

ประเด็นที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ
  - 1.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจ
  - 1.2 สอบถามความรู้ความเข้าใจ
2. ทักษะการปฏิบัติ
  - 2.1 สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม
  - 2.2 ประเมินโดยให้สาธิต
  - 2.3 แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ
  - 2.4 ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา)
3. คุณภาพของผลงาน ผลการปฏิบัติ
  - 3.1 สังเกตผลงาน
  - 3.2 ตรวจสอบผลงาน
  - 3.3 มีความคิดสร้างสรรค์
  - 3.4 ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่

แบบประเมินผลงานผู้เรียน

ชื่อ - นามสกุล .....

หลักสูตร ..... กลุ่ม.....

คำชี้แจง : ให้วิทยากรประเมินผลงานของผู้เรียนตามหัวข้อที่กำหนดให้

ประเด็นที่ประเมิน	คะแนน ประเมิน (10 คะแนน)
1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระ (20 คะแนน)	
1.1 ทดสอบความรู้ความเข้าใจ	
1.2 สอบถามความรู้ความเข้าใจ	
2. ทักษะการปฏิบัติ (40 คะแนน)	
2.1 สังเกตการณ์ปฏิบัติในระหว่างการเรียนรู้การจัดกิจกรรม	
2.2 ประเมินโดยให้สาธิต	
2.3 แสดงขั้นตอนวิธีการปฏิบัติ	
2.4 ประเมินจากกระบวนการมีส่วนร่วม (ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหา)	
3. คุณภาพของผลงาน ผลการปฏิบัติ (40 คะแนน)	
3.1 สังเกตผลงาน	
3.2 ตรวจสอบผลงาน	
3.3 มีความคิดสร้างสรรค์	
3.4 ผลการปฏิบัติว่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดหรือไม่	
รวมคะแนน (100 คะแนน)	

หมายเหตุ การประเมินผลการจบหลักสูตรอาจดำเนินการได้ ดังนี้

- การประเมินระหว่างเรียน และเมื่อจบหลักสูตร
- ประเมินครั้งเดียวก่อนจบหลักสูตร

ทั้งนี้ เกณฑ์การจบหลักสูตร จะต้องได้คะแนนรวมไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 จึงจะผ่านเกณฑ์การ

ประเมิน

ลงชื่อ
(

วิทยากร
)

บรรณานุกรม

<https://www.hfocus.org/content/2016/08/12587>

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

1. ว่าที่ พ.ต.ดำริห์	ติยะวัฒน์	ผู้อำนวยการ สนง.สกร.ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์
2. นางสาวนัทธมน	สกุลณมรรคา	รองผู้อำนวยการ สนง.สกร.ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์
3. นางสุกัญญา	กาโจน	ผู้อำนวยการ สกร.ระดับอำเภอบึงสามพัน
4. นายพิชพร	วิพิธกาญจน์	ประธานกรรมการสถานศึกษา

คณะทำงาน

1. นางสาวสุภาพรรณ	โอบอ้อม	ครู
2. นางสาวนิสาชล	แก้วมูลเมือง	บรรณารักษ์ปฏิบัติการ
3. นายสุรัตน์	บัวศรี	ครู อาสาสมัคร กศน.
4. นายโกศล	นามโคตรศรี	ครู อาสาสมัคร กศน.
5. นางสาวเกวรินทร์	กลิ่นหวาน	ครู กศน.ตำบล
6. นางกาหลง	ชาวกลีบ	ครู สกร.ตำบล
7. นางสาวกรวิการ์	คะเชนรัมย์	ครู กศน.ตำบล
8. นางสาวสิริลักษณ์	บุญศิริวงศ์	ครู กศน.ตำบล
9. นางสาวศศิวิมล	แก้วดวงตา	ครู กศน.ตำบล
10. นางสาวชนมน	แจ้จ้อ	ครู กศน.ตำบล
11. นางสาวบุญทริกา	ภุมมา	ครู กศน.ตำบล
12. นางสาวอนุสา	พงศ์จำรัส	ครู กศน.ตำบล
13. นางสุกัญญา	แลบุตร	ครู ทรช.
14. นางสาวชนัญชิตา	กาโจน	ครู ทรช.
15. นางสาวอุษา	กิ่งสีเสียด	บรรณารักษ์
16. นางสาวเปรมฤดี	อัครโสภณศิริกุล	นักวิชาการศึกษา

รวบรวมข้อมูลและจัดทำรูปเล่ม

นางสาวเกวรินทร์	กลิ่นหวาน	ครู กศน.ตำบล
-----------------	-----------	--------------